

חשיבותו של המשחק, במסגרת הלמידה בקבוצה

למידה מבוססת משחק היא סוג של למידה המשתמשת במשחק ככלי להעברה והטמעה של התכנים הרצויים (בהיבט חברתי או בתחומי הדעת). המשחק יכול להשתלב בכל שלב בתהליך הלמידה: כפתיחה לנושא חדש או כיישום ותרגול של נושא שנלמד

כוחה של
למידה התנסותית

יתרונותיו של המשחק הקבוצתי :

- ✓ ההתנסות משקפת סוגים שונים של התנהגויות או תגובות.
- ✓ חוויה ש"מזמינה" את המשתתפים להתחבר ולקחת חלק ו"מקום" בשיח משותף.
- ✓ ממחיש את משמעות הפעולות של שיתוף הפעולה, דאגה הדדית ועבודת צוות,
- ויכולת לראות נקודות מבט והיבטים מגוונים, יותר, ממה שהיו רואים ללא ההתנסות.
- ✓ ההשתתפות במשחק משיגה מטרות לימודיות וחברתיות באופן עקיף, בדרך של למידה התנסותית המנטרלת התנגדויות וחוסר פתיחות.
- ✓ מחזק את תחושת הביחד והשייכות.
- ✓ ממחיש תוצרי שיתוף פעולה שאיפשרו להשיג מטרה שהוגדרה.

המשחק מזמן: חוויה, סקרנות, קשר בין המשחק לחיים, למידה בהנאה

המשחק מפתח אצל המשתתפים:

תירגול מיומנויות –

ריכוז, עירנות, זריזות מחשבתית, יצירתיות, קבלת החלטות, שמירה על כללים וחוקים, עמידה בתנאי לחץ ועוד...

פיתוח כישורים חברתיים ערכיים –

שיתוף פעולה, ראיית צרכי האחר, ראיית האני מול הזולת, מנהיגות, הפסד בכבוד, הנאה מחברת האחר, הכרעה בדילמות, תקשורת, התחשבות, לעזור ולהיעזר ועוד...

מה לקחת בחשבון בעת בחירת משחק לקבוצה?

✓ לבחור בקפידה את סוג המשחק בהתאם לגיל התלמידים והשלב בו נמצאת הקבוצה.

✓ לא מומלץ לשחק במשחקים שבהם אחד המשתתפים עלול להיפסל ולצאת מהמשחק.

✓ להימנע ממשחקים תחרותיים או משחקי חשיבה שמדגישים נקודות חולשה פיזיים או קוגניטיביים, של אחד או יותר מהמשתתפים.

✓ בחירת המשחק צריכה לקחת בחשבון את משך הזמן העומד לרשות הקבוצה. משחק ללא הניתוח התהליך, ושיחה על התובנות הנובעות ממנו, אינו מהווה כלי למידה, מעבר להנאה.

מאפייני המשחק:

1. הקניית ידע ומשמעות באמצעות חוויה.
2. התנסות הדורשת מהמשתתפים להתגבר על מכשולים (פיזיים או קוגניטיביים), תוך שימוש בכישורים ומיומנויות שונות ומגוונות.
3. תחושות רגשיות מגוונות המועצמות תוך כדי המשחק, ומזמנות תחושת הנעה במצבים של הצלחה או כשלון, תשוקה לנצח או להתגבר על קושי, מתח, קנאה, שמחה ועוד.
4. גילוי עצמי של כל אחד מהמשתתפים, שבא לידי ביטוי בתגובות אינטואיטיביות, תוך כדי התמודדות עם מצבים שהמשחק מזמן.

כל אחד ממאפייני המשחק צריך לבוא לידי ביטוי בשיחה, בעיבוד הרפלקטיבי, בין המורה לתלמידים, מיד עם תום המשחק. ניתוח התהליך, ההמשגה שלו והתובנות הקבוצתיות והאישיות הן הכרח, על מנת שתהיה הצדקה למשחק. אי הצלחה ותסכול, כמו גם הנאה, הצלחה וסיפוק, מהווים את הבסיס ללמידה התנסותית משמעותית.

חשיבות העיבוד הרפלקטיבי של המשחק:

התפקיד העיקרי של העיבוד הקבוצתי הוא לתווך בין החוויה וההתנסות

בשטח, לבין המציאות היום יומית של המשתתפים בתרגיל.

אופי המשימות מזמן התנהלות המשקפת את הסגנון האישי והקבוצתי

באופן אמין וללא חסמים קוגניטיביים והתנהגותיים, במצבי אמת.

בעזרת השיקוף והעיבוד, מצליחים המשתתפים לעקוב ולהגדיר בצורה

ממוקדת את הגורמים המקדמים או המעכבים, בתהליך ביצוע

המשימה.

מיידיות התוצאה, העיבוד והמשוב יוצרים תהליך אפקטיבי של למידה,

הפנמה ויישום.

שלים בניהול העיבוד הרפלקטיבי של המשחק:

<p>ההתייחסות תתמקד באופן שבו הקבוצה התנהלה הלכה למעשה, בעיקר ברמה הקוגניטיבית. לדוגמא: בדיקת השגת המטרה, תהליכי קבלת החלטות ורעיונות בקבוצה, תכנון, תקשורת בין חברי הקבוצה, שיתופי הפעולה, התמודדות עם קשיים תוך כדי המשימה, ועוד. חשוב להתייחס לעובדות ללא שיפוטיות ומבלי לפגוע באופן אישי באף אחד מהמשתתפים.</p>	<p><u>שלב א:</u> ברמת הקבוצה</p>
<p>ההתייחסות תתמקד בהתנהלות של כל אחד מחברי הקבוצה. ברמה ההתנהגותית והרגשית. לדוגמא: התמודדות עם מצבים שדרשו מהיחיד קבלת החלטות, האינטראקציה בינו לבין שאר חברי הקבוצה, יחס הקבוצה להתנהלות היחיד, גילוי מנהיגות, רגשותיו של היחיד תוך כדי הפעולות השונות במהלך המשחק ובסופו. התייחסות למיומנויות והכישורים שבאו לידי ביטוי (להדגיש את נקודות החוזק וההיבטים החיוביים).</p>	<p><u>שלב ב:</u> ברמה הבין - אישית</p>
<p>תפקיד המנחה לסכם תוך כדי שיקוף לקבוצה את התהליך שעברו, תוך התייחסות להיבטים שעלו לגבי בשלב א' ושלב ב'.</p> <p>חשוב להמשיג את המושגים הרלוונטים ולקרוא בשם לכישורים והמיומנויות שבאו לידי ביטוי במהלך המשחק ובדיון.</p>	<p><u>שלב ג:</u> המשגה, תובנות וסיכום</p>

דוגמאות לשאלות בעת העיבוד הרפלקטיבי של המשחק:

<ul style="list-style-type: none">• סבב כללי מהיר – איך היה?• איך הייתם מתארים את המשחק במילה אחת או שתיים?	<p>סבב איסוף ראשוני - אינטואיטיבי</p>
 <ul style="list-style-type: none">• מה התרחש? מדוע?• כיצד אתם מרגישים בקשר לזה?• מה הפריע/עיכב בפתרון המשימה? מה עזר?• האם הצלחת/ם במשימה?• האם וכיצד התנהל הקשר בין חברי הקבוצה?• האם היה ניתן לפעול אחרת?• כיצד התקבלו ההחלטות?	<p>שחזור ההתנהלות במהלך המשחק</p>
<ul style="list-style-type: none">• אילו מיומנויות וכישורים באו לידי ביטוי במשחק?• אילו ערכים קבוצתיים זימן המשחק?• מה למדתם על עצמכם ברמה האישית וכקבוצה?• מה היה הכי משמעותי ביותר עבורכם, במהלך המשחק?• האם מה שקרה במשחק מזכיר מצבים בחיי היום יום?• מה הייתם רוצים לקחת כלמידה אישית וקבוצתית, לעולם האמיתי?• האם ומה תעשו אחרת בפעם הבאה?	<p>הכללה, המשגה, ויישום</p>

בהצלחה

המלצה - למידה באמצעות משחקים:

<https://www.hila-matnasim.org.il/designFiles/2621535739413rand.pdf>